

نصرالله مدقالچی دوبلور باسابقه بیان کرد که هوش مصنوعی در عرصه هنر هرگز نمی تواند جای انسان را بگیرد و در دوبله هم این گونه است. نشست تخصصی بررسی دوبلاژ ایران، حال و آینده، توسط گروه سینمایی «هنروتجربه» و با حضور نصرالله مدقالچی، ابوالحسن تهامی نژاد، عباس مطمئن زاده و مهدی امینی از گویندگان و مدیران دوبلاژ سینمای ایران برگزار شد. نصرالله مدقالچی در این نشست

هوش مصنوعی جای انسان را نمی گیرد

حمایت رهبر معظم انقلاب

یکی از نکات قابل توجه، همراهی و حمایت مقام معظم رهبری در روند ساخت سریال بود. گفته می شود پس از ارسال فیلمنامه به دفتر ایشان، با دقت آن را مطالعه کرده و نظراتی درباره برخی کلمات و بخش ها ارائه دادند. برای مثال، پاراگرافی را با عنوان «خنک است» (به معنای مناسب نبودن) خط زده و در نهایت با نوشتن «موفق باشید» حمایت خود را اعلام کردند. این حمایت به گروه سازنده انگیزه داد و به نوعی مسیر تولید را هموار کرد.

مبحث مهم بودجه

در زمان برآورد هزینه ها، میرباقری بودجه ای حدود ۲۰۰ میلیون تومان پیشنهاد داد که در آن زمان رقم قابل توجهی بود. یکی از مدیران صداوسیما در واکنش گفت که با این پول می توان ۲۰۰ مستضعف را خانه دار کرد. این اظهارنظر نشان دهنده اختلاف نظر میان مدیران و سازندگان بر سر اولویت های مالی بود. با این حال، بودجه نهایی با ۲۶۹ میلیون تومان تصویب شد که برای پروژه ای با این ابعاد، همچنان یک کار جهادی و دلی محسوب می شد.

حساسیت های آیینی

به دلیل موضوع مذهبی سریال و نمایش زندگی حضرت علی (ع)، حساسیت های زیادی از سوی علما و نهادهای دینی وجود داشت. چهره حضرت علی در سریال نشان داده نشد و فقط بخش هایی از دست و پاهایشان با بازی مهدی فتحی به تصویر کشیده شد. همچنین برخی صحنه ها که به نظر می رسید ممکن است اختلافات مذهبی را تشدید کند، حذف شدند. بعدها تهیه کننده سریال، محمد بیگ زاده اعلام کرد حدود ۱۸۰ تا ۲۰۰ دقیقه (تقریباً سه قسمت یا بیشتر) از سریال به دلایل مختلف قابلیت پخش نداشت.

حوادث غیرمنتظره در زمان فیلمبرداری

یکی از حاشیه های عجیب، درگذشت علی آراد، بازیگر نقش عبدا... بن عباس، در جریان فیلمبرداری بود. او که پیش تر در سینمای قبل از انقلاب نقش هایی ایفا کرده بود، اصرار داشت در این سریال بازی کند و به گفته میرباقری، حالتی منقلب و متواضع نسبت به شخصیت حضرت علی داشت. در صحنه ای که قرار بود وارد چادر حضرت علی شود، قبل از ورود جان خود را از دست داد و این نقش در ادامه توسط فرد دیگری تکمیل شد. البته بعدها افرادی این روایت را مورد تأیید قرار ندادند.

مکت

جزئیاتی درباره شخصیت قطام

شخصیت قطام در سریال «امام علی (ع)» ساخته داوود میرباقری یکی از بحث برانگیزترین چهره های این اثر است. او شخصیتی است که ترکیبی از تاریخ و تخیل هنری میرباقری را به نمایش می گذارد و نقش مهمی در پیشبرد درام داستان، به ویژه در ماجرای شهادت حضرت علی (ع) ایفا می کند. در ادامه جزئیات بیشتری درباره این شخصیت ارائه کرده ایم:

هویت تاریخی و داستانی

ریشه تاریخی: قطام بنت شجنه (یا قطام بنت عدی) در برخی روایات تاریخی به عنوان زنی از قبیله تیم الرباب (از شاخه های خوارج) ذکر شده که با ابن ملجم مرادی، قاتل حضرت علی (ع)، ارتباط داشته است. منابع تاریخی مانند «تاریخ طبری» و «الکامل فی التاریخ» ابن اثیر به طور مختصر به او اشاره کرده اند و گفته اند که او در ترغیب ابن ملجم به قتل حضرت علی (ع) نقش داشته است. با این حال اطلاعات تاریخی درباره او بسیار محدود است و جزئیات زندگی اش چندان روشن نیست.

گفت: به نظر من، دوبله از نظر کیفی و اقامت‌ام شده است. آیا دوبله های امروز مثل دوبله های سابق است؟ هرگز این طور نیست. آیا دیالوگ هایی که می شنوید درست است؟ یکی از دلایل این است که افراد بدون استعداد و با پارتی بازی وارد شده اند. در حالی که در کار هنر، پارتی بازی بی فایده و بیهوده است و به قول آقای نوشین، استعداد حرف آخر را می زند و با پارتی بازی کسی هنرمند نمی شود. اگر کسی

انتخاب بازیگران و حواشی آن

ویشکا آسایش (قطام): ویشکا آسایش که تا آن زمان تجربه بازیگری نداشت، توسط دابی اش مازیار پرتو (مدیر فیلمبرداری) به میرباقری معرفی شد. انتخاب او برای نقش قطام، زنی آواگرا و جنجالی، مورد توجه قرار گرفت و اولین تجربه بازیگری اش را به یک نقش ماندگار تبدیل کرد. محمدرضا شریفی نیا (ولید): شریفی نیا که پیش تر در فیلم «آدم برفی» با میرباقری همکاری کرده بود، نقش ولید، والی شراب خوار کوفه را بازی کرد. این نقش به دلیل شخصیت منفی و جنجالی اش، از همان ابتدا بحث برانگیز شد و شریفی نیا را به چهره ای حاشیه ساز در سینما و تلویزیون تبدیل کرد.

تأثیر پخش بر جامعه

پخش سریال در سال ۱۳۷۵ با استقبال گسترده مردم همراه بود و تأثیرات اجتماعی جالبی نیز داشت. برای مثال، رئیس پلیس تهران آن زمان به تهیه کننده تماس گرفت و گفت که در ساعات پخش سریال، آمار دزدی ها کاهش یافته بود، زیرا مردم پای تلویزیون بودند. این موضوع نشان دهنده نفوذ عمیق سریال در جامعه بود.

فشارهای میرباقری و مشکلات تولید

ساخت سریال به دلیل گستردگی دکورها (که برای اولین بار در شهرک غزالی برای یک پروژه اسلامی ساخته شد)، حضور بیش از ۱۵۰ بازیگر اصلی و ۵۰۰۰ هنرور از نیروهای ارتش و همچنین چهار سال زمان تولید، فشار زیادی بر داوود میرباقری وارد کرد. رحمان بقاریان (بازیگر نقش عثمان بن حنیف) بعدها گفت که میرباقری به قدری تحت فشار بود که گاه سلامت جسمی اش به خطر می افتاد.

بازتاب پس از پخش

پس از پخش، برخی انتقادات از سوی تاریخ دانان و صاحب نظران علوم دینی مطرح شد که بخش هایی از روایت ها با تاریخ دقیق همخوانی ندارد اما میرباقری تأکید داشت که بخش های داستانی سریال به جذابیت آن کمک کرده است. این انتقادات هرگز از ارزش اثر کم نکرد و «امام علی» همچنان به عنوان یکی از بهترین آثار مذهبی تلویزیون ایران شناخته می شود؛ اثری ماندگار که مسیر ساخت سریال های تاریخی مذهبی بعدی، مانند «مختارنامه» را برای کارگردانش هموار ساخت.

بازآفرینی داستانی: میرباقری با الهام از این اشاره های تاریخی، شخصیتی پیچیده و چندلایه برای قطام خلق کرد و او را به یکی از محورهای دراماتیک سریال تبدیل نمود. در سریال، قطام زنی زیبا، باهوش، جاه طلب و انتقام جوست که گذشته ای عاشقانه با معاویه دارد و انگیزه های شخصی و سیاسی او را به سمت دسیسه علیه حضرت علی (ع) سوق می دهد.

جزئیات تاریخی در مقابل تخیل

واقعیت: در تاریخ، نام قطام به عنوان زنی که ابن ملجم را تحریک کرده آمده، اما جزئیات زندگی او مبهم است. برخی منابع می گویند او از خوارج بود و پس از جنگ نهروان، که در آن نزدیکانش کشته شدند، به انتقام متمایل شد.

تخیل میرباقری: رابطه عاشقانه با معاویه، جاه طلبی شخصی و دیالوگ های شاعرانه، همگی از خلاقیت میرباقری سرچشمه گرفته اند. او با این رویکرد، قطام را از یک شخصیت حاشیه ای به یکی از بازیگران اصلی داستان تبدیل کرد.

قطام در سریال امام علی (ع) شخصیتی است که با تلفیق واقعیت و تخیل، به یکی از نقاط قوت دراماتیک اثر تبدیل شده است. او زنی است که زیبایی، هوش و انگیزه های شخصی اش او را به اهرمی در برابر خلافت حضرت علی تبدیل می کند. بازی ویشکا آسایش، دیالوگ های شاعرانه میرباقری و نقش کلیدی این شخصیت در شهادت حضرت علی، او را به یکی از ماندگارترین چهره های تاریخ تلویزیون ایران بدل کرده است.

رابطه قطام با معاویه در سریال امام علی (ع) ساخته داوود میرباقری، یکی از جنبه های داستانی و خلاقانه این اثر است که به عنوان بخشی از پس زمینه شخصیت قطام و انگیزه های او طراحی شده است. این رابطه در منابع تاریخی به صراحت ذکر نشده و بیشتر از تخیل هنری میرباقری سرچشمه گرفته تا عمق دراماتیک به داستان اضافه کند.

پیش من آمده و استعدادی داشته، من تمام کوششم را برایش انجام دادم و تاکنون نیز همین گونه بوده است. افراد با استعدادی که به کلاس های من آمده اند، امروز در صداوسیما کار می کنند و من هرگز نشنیده ام که این افراد حتی ۱۰ دقیقه دیر سر کارشان حاضر شوند. یعنی هم از نظر ادب و هم از نظر انضباط کاری درست عمل می کنند؛ زیرا دوبله اول از همه ادب می خواهد.

درنگ

نگاهی به سوابق هنری و فعالیت های تلویزیونی داوود میرباقری کارگردان ادیب

داود میرباقری یکی از برجسته ترین کارگردانان و نویسندگان ایرانی است که در حوزه سینما، تلویزیون و تئاتر فعالیت داشته و به ویژه به خاطر ساخت سریال های تاریخی-مذهبی و آثار نمایشی با عمق فرهنگی شناخته می شود. در ادامه، تاریخچه هنری و فعالیت های او را بررسی کرده ایم:

زندگی اولیه و شروع فعالیت هنری

داوود میرباقری در ۱۳۳۷ در شاهرود متولد شد. او تحصیلات خود را در رشته مهندسی معدن در دانشگاه پلی تکنیک تهران آغاز کرد اما به دلیل علاقه شدید به هنر، این رشته را رها کرد و وارد عرصه تئاتر و سینما شد. از همان جوانی به نوشتن نمایشنامه و کارگردانی تئاتر علاقه نشان داد و این مسیر، پایه فعالیت های بعدی او را شکل داد.

فعالیت در تئاتر

میرباقری کار هنری خود را از تئاتر شروع کرد و در دهه ۵۰ و ۶۰ شمسی چندین نمایشنامه موفق نوشت و کارگردانی کرد. او در تئاتر به خلق آثار با مضامین اجتماعی و فرهنگی پرداخت و سبک خاص خود را که ترکیبی از دیالوگ های شاعرانه و روایت های عمیق بود، توسعه داد. از جمله آثار اولیه اش می توان به نمایشنامه هایی اشاره کرد که در آن زمان در محافل هنری مورد توجه قرار گرفتند، هرچند اطلاعات دقیقی از عناوین آنها به صورت عمومی کمتر در دسترس است؛ زیرا بیشتر شهرتش بعدها با آثار تلویزیونی و سینمایی شکل گرفت.

ورود به عرصه سینما

میرباقری در دهه ۶۰ وارد عرصه سینما شد و به عنوان نویسنده و کارگردان فعالیت خود را گسترش داد. اولین فیلم سینمایی او «آخرین مهلت» (۱۳۶۵)، یک اثر اجتماعی بود که توانایی او در روایت داستان های ساده اما تأثیرگذار نشان داد. اما اوج شهرت او در سینما با فیلم «آدم برفی» (۱۳۷۲) رقم خورد. این فیلم کمدی-اجتماعی که به نقد برخی تابوهای جامعه ایران می پرداخت، در زمان اکران با حواشی زیادی مواجه گردید و سال ها توقیف بود اما پس از رفع توقیف در دهه ۲۰۰۰ به یکی از آثار پرفروش و ماندگار تبدیل شد. بازیگرانی چون اکبر عبدی و داریوش ارجمند در این فیلم نقش آفرینی کردند و دیالوگ های طنز آن همچنان در فرهنگ عامه ایران زنده است.

ورود به تلویزیون و شهرت با سریال های تاریخی

میرباقری با ورود به تلویزیون، جایگاه خود را به عنوان یکی از بهترین سازندگان سریال های تاریخی تثبیت کرد. سبک او در این آثار، استفاده از دیالوگ های ادبی و شاعرانه، دکورهای عظیم، روایت های چندلایه است که با دقت تاریخی و دراماتیک همراه شده

«گرگ ها» (۱۳۶۶-۱۳۶۷) اولین سریال تلویزیونی میرباقری که یک درام اجتماعی-تاریخی بود و در زمان پخش با استقبال مواجه شد. این اثر او را به عنوان کارگردانی توانمند در تلویزیون معرفی کرد.

«امام علی (ع)» (۱۳۷۰-۱۳۷۶) این سریال نقطه عطف کارنامه هنری میرباقری است. او با نگارش و کارگردانی این اثر عظیم، زندگی حضرت علی (ع) و وقایع پس از رحلت پیامبر (ص) را به تصویر کشید. سریال با بودجه ای کم نظیر، دکورهای بزرگ و بازیگرانی چون داریوش ارجمند، مهدی فتحی و ویشکا آسایش ساخته شد و به یکی از ماندگارترین آثار مذهبی-تاریخی ایران تبدیل شد. حاشیه های این سریال (که پیش تر توضیح داده شد) نیز به شهرت آن افزود.

معصومیت از دست رفته (۱۳۸۲-۱۳۸۱) این سریال داستان زندگی خواجه ماری بنت الشعری و عشق او به شوذب را روایت می کرد و ترکیبی از تاریخ و درام عاشقانه بود. با بازی امین تارخ و سارا خونیانی، این اثر نیز مورد توجه قرار گرفت و نشان دهنده تسلط میرباقری بر روایت های تاریخی پیچیده بود.

معصومیت از دست رفته (۱۳۸۲-۱۳۸۱) این سریال داستان زندگی خواجه ماری بنت الشعری و عشق او به شوذب را روایت می کرد و ترکیبی از تاریخ و درام عاشقانه بود. با بازی امین تارخ و سارا خونیانی، این اثر نیز مورد توجه قرار گرفت و نشان دهنده تسلط میرباقری بر روایت های تاریخی پیچیده بود.

قاب

جام جم

رسانه MEDIA

شنبه ۱۸ اسفند ۱۴۰۳ ■ شماره ۷۰۰۰

«مختارنامه» (۱۳۸۳-۱۳۸۹) شاهکار دیگر میرباقری که به قیام مختار ثقفی پس از واقعه عاشورا می پردازد. این سریال با بازی فریبرز عرب نیا، فرهاد اصلانی و رضا کیانیان، به دلیل جلوه های ویژه، دکورهای عظیم و روایت حماسی اش، یکی از پرهزینه ترین پرمخاطب ترین سریال های تاریخ تلویزیون ایران شد. «مختارنامه» بیش از شش سال زمان برد و نشان دهنده تعهد میرباقری به خلق آثاری با کیفیت سینمایی در تلویزیون بود.

سریال «شاهگوش» (۱۳۹۲) میرباقری سال ۱۳۹۲ مجموعه طنز «شاهگوش» را برای شبکه نمایش خانگی کارگردانی کرد که با استقبال مواجه و بعدها ایده ساخت فیلم سینمایی از آن مطرح شد، اما این پروژه به سرانجام نرسید.

«سلمان فارسی» (از سال ۱۳۹۸ تاکنون) میرباقری از سال ۱۳۹۸ مشغول ساخت سریال عظیم «سلمان فارسی» است که زندگی این صحابی بزرگ پیامبر (ص) را در سه مقطع کودکی، جوانی و پیری روایت می کند. این پروژه که قرار است در ایران، ارمنستان و ترکیه فیلمبرداری شود، یکی از بزرگ ترین تولیدات تاریخ تلویزیون ایران محسوب می شود. این سریال هنوز در مرحله تولید است و زمان پخش آن مشخص نیست.

ویژگی های هنری

دیالوگ نویسی شاعرانه: او به استفاده از زبان فاخر و ادبی در آثارش شهرت دارد که به شخصیت ها عمق و اصالت می بخشد.

توجه به تاریخ و مذهب: میرباقری در آثارش به موضوعات تاریخی و مذهبی با دیدگاهی دراماتیک و انسانی نگاه می کند.

همکاری با بازیگران بزرگ: او با ستارگانی چون داریوش ارجمند، مهدی فتحی، اکبر عبدی و فریبرز عرب نیا کار کرده و نقش مهمی در معرفی چهره های جدید (مثل ویشکا آسایش) داشته است.

تعهد به کیفیت: میرباقری به پروژه های بلندمدت و پرجزئیات علاقه دارد و حاضر است سال ها برای یک اثر وقت بگذارد.

جایگاه و تأثیر

داوود میرباقری به عنوان کارگردانی صاحب سبک که تاکنون سریال های ماندگار بسیاری را روی آنتن برده، تأثیر عمیقی بر سریال سازی تاریخی و مذهبی در ایران گذاشته است. آثار او نه تنها در زمان پخش مخاطبان میلیونی داشته اند، بلکه به عنوان مرجعی برای نسل های بعدی فیلمسازان مطرح شده اند. او با ترکیب هنر تئاتر، سینما و تلویزیون، سبکی منحصر به فرد خلق کرده که در آن روایت های انسانی با تاریخ و فرهنگ ایرانی-اسلامی درهم آمیخته است.

خاطره شیرین مریم سعادت از بروسل

برنامه «هزار و یک» که در روزهای آخر هفته روی آنتن می رود، در یکی از قسمت های خود میزبان مریم سعادت، چهره خاطره ساز کودکی مخاطبان شد. مریم سعادت در این برنامه خاطره های جالب از تماشای فیلمی از بروسل در سینما را روایت کرد.

ویدئو

نمایش «رویش» در رادیو نمایش

بخش نمایش رادیویی «رویش» از امشب ۳۰ دقیقه با تعداد آغاز شده و هر روز ساعت ۱۰ نیز تکرار دارد. این نمایش داستان دانشجویی به نام سعید است که ایده ای خوب در سر دارد؛ طرحی که بسیار

مورد توجه استادش قرار می گیرد. او که پدرش کارگر است و با مشکلات مادی روبه روست برای کسب درآمد به واسطه دوستش امیر در رستوران آقای صادقی مشغول به کار می شود. میلاد می خواهد از هر فرصتی بهره شخصی اش را ببرد و تلاش بسیاری می کند تا طرح سعید را تصاحب کند. نمایش رادیویی رویش به کارگردانی بهرام سروری نژاد و تهیه کنندگی ژاله محمدعلی تولید شده و صفا آقاچانی، احمد لیشنی، ایوب آقاخانی، محمد سعید سلطانی، مجید سهرابی، بهرام سروری نژاد، محمد مجدزاده، فرشید صمدی پور، امیرعباس توقیفی، مونا صفی، مهدی نمینی مقدم و امیر فرحان نیا بازیگران آن هستند. رادیو نمایش همچنین هر روز ساعت ۱۰ صبح روی موج FM دیف ۱۰/۷ مگاهرتز شنیده می شود.

آنتن

روایت پیشرفت در برنامه صبحگاهی افق

برنامه «ایران من» اولین برنامه صبحگاهی شبکه افق به شمار می رود که قصد دارد ساخت ایران بهتر با همراهی مردم را مورد بررسی قرار دهد. این برنامه به عنوان اولین برنامه صبحگاهی شبکه افق با هدف ساخت

ایران بهتر با همراهی مردم، به بررسی مسیر پیشرفت ایران از راه تقویت مشارکت اجتماعی و به ویژه از طریق کنشگری جوانان خواهد پرداخت. این برنامه تلویزیونی که از شنبه تا پنجشنبه روی آنتن می رود درباره فرهنگ مردم (فرهنگ و جامعه ایران اسلامی) ایران اسلامی گفت وگو و با همدلی و همکاری جمعی راهکارهای ساخت ایرانی بهتر را بررسی می کند. سیداحمد مصطفوی، تهیه کننده ایران من درباره هدف تولید این برنامه، اظهار کرد: همه برنامه های تلویزیون به دنبال تحقق هدفی هستند و نیازی را پاسخ می دهند؛ برنامه ایران من قرار است نیاز پیرداختن به «هویت ملی» را تحقق بخشد؛ یعنی من در جایگاه یک ایرانی چگونه باید کشورم را بشناسم و چه نگاهی به این کشور داشته و چگونه آن را با دیدی کلان ببینم.